

BoekStart

Boekidee voor de kinderopvang

Ik lees

Tekst en illustraties: Xavier Deneux

Oogappel; 2024: klein stevig kartonnen boekje met 6 prenten; in iedere prent zit een kijkgaatje; beetje tekst.

Een konijntje beleeft grote avonturen, want hij leest een boek! Op iedere prent heeft hij er een in zijn pootjes, elk met een andere kleur. Zo vertelt het konijntje bij ieder boek welk avontuur hij beleeft: met het gele boek zit hij op een gele kameel, met het blauwe vaart hij over de oceaan, met het groene schrikt hij van een krokodil, met het rode zit hij hoog in een appelboom, met het roze boek roetsjt hij een sneeuwberg af en tenslotte valt hij in slaap met het grijze boek op zijn buik. Ik lees is een boek met een origineel thema. Het gaat niet alleen om de kleuren maar vooral om lezen en dat je met een boek van alles beleeft. Geef je peuters zelf het boek in handen, net zoals het konijntje, en laat ze lekker meeleven met zijn spannende avonturen.

Voor dreumesen en jongste peuters

Wat een uitdaging voor jou om je kleine peuters wegwijs te maken in dit bijzondere boek. Want snap je als je zo jong bent wat je doet als je leest? Het konijntje zit eigenwijs met een boekje in zijn pootjes. Hij kijkt plaatjes en je ziet hoe zijn snoet verandert bij het zien van zijn avonturen. Datzelfde zie je bij de kinderen in je groep: ze pakken een boek, draaien bladzijden om, kijken plaatjes en hebben beelden en gevoelens bij wat ze zien. Voor de kinderen heet dat 'ik lees een boek'. Voor jou is het interessant om te volgen hoe de leesontwikkeling gaat en om te merken wat ze opsteken van al die vroege ervaringen met boeken en lezen. Ze zetten in rap tempo stapjes in hun ontluikende geletterdheid en zo groeien ze toe naar het moment waarop ze zelf kunnen lezen en schrijven.

Voorbereiden

Om te begrijpen dat het konijn vertelt wat hij ziet en beleeft met zijn boek is best moeilijk. Een vraag als 'Waar gaat het over?' beantwoorden ze nog niet. Verzin daarom bij iedere prent iets over wat hij meemaakt en gebruik woorden en begrippen die met lezen en boeken te maken hebben, bijvoorbeeld:

- p. 1: 'Het boek openslaan. Hoe doet konijn dat?', 'Sla jij het boek ook eens open. En weer dicht.', 'Nu gaan we lezen! We zien een plaatje. Wat zie je op het plaatje?'
- p. 2: 'Volgende bladzijde. Wat doet het konijn nu?', 'Hij moet zijn boek goed vasthouden. Waarom?'. 'Nee, zijn boek mag niet in het water vallen. Dan kan hij het niet meer lezen.'
- p. 3: 'Konijn heeft weer een ander boek. Zie je hoe hij kijkt? Het is een spannend boek denk ik, want oei, wie komt daar aan? Wat moet het konijn nu doen?'
- p. 4: 'Nu moet konijn lachen. Hij ziet een leuk plaatje in zijn boek. Hij zit in een appelboom te lezen. Dat is een fijn plekje om een boek te lezen!'. 'Waar zit jij graag?'
- p. 5: 'We lezen weer verder. Wat zal er nu weer gebeuren? Wat zie je nu op het plaatje?'
- p. 6: 'Het konijn slaapt. Zijn boek ligt op zijn buik. Doe het boek maar dicht konijn. Slaap lekker. Nu is ons boek ook uit!'

BoekStart

Introductie

Voordat je gaat voorlezen verzin je iets dat met het onderwerp in het boek te maken heeft. Zo breng je de kinderen in de sfeer, horen ze bepaalde woorden en begrippen al en roep je voorkennis op.

- **De boekenhoek**

Een fijne boekenhoek is de meest logische plek om kleintjes in de sfeer te brengen van boeken, lezen en voorlezen. Regelmatig bekijk je of die sfeer er ook echt is. Stal jullie boeken eens anders uit, varieer, en let speciaal op hoe je nu het boekje *Ik lees* een centraal plekje geeft. Hang platen of affiches op van lezende kinderen en kinderen die worden voorgelezen en praat daarover.

- **Lievelingsboek**

Kleintjes rommelen graag met boeken. Ze pakken ze, kijken even en leggen ze weer opzij. Ze stapelen ze op elkaar of rijden er mee rond in een karretje. Let eens op welk boek een kind vaak pakt en er graag mee gaat zitten of er mee rondloopt: 'Is dat jouw lievelingsboek? Mag ik het ook lezen?'.

Voorlezen en praten

Je legt bij dit boek de nadruk op een positieve leeservaring. Realiseer je dat alleen het waarnemen van de kleuren al genoeg is en je het daar niet over hoeft te hebben. Ook de kijkgaatjes krijgen vanzelf terloops aandacht. In het volgend voorbeeld leest Pm met twee jonge peuters: Amina die thuis vaak wordt voorgelezen, en Guus juist weinig.

- Pm geeft Amina het boekje: 'Lees jij het boek voor Amina. Guus en ik luisteren.'
- Amina bekijkt de eerste bladzijde en wijst: 'Dat is kameel. En die zit daar.'
- Guus bekijkt het plaatje vluchtig, ziet vooral het kijkgaatje en steekt er meteen zijn vinger door.
- Pm: 'Wat zie je door het gaatje Guus?'
- Guus: 'Maan.'
- Pm: 'Ja op de volgende bladzijde staat de maan. Sla de bladzijde maar om. Nu lees jij.'
- Guus doet dat, kijkt amper en gaat snel door naar de volgende bladzijde. Hij ziet de krokodil.
- Pm begrijpt direct dat Guus zich voor de krokodil interesseert

en dat ze daar gebruik van kan maken om zijn aandacht vast te houden. Ze leest: 'Help, een krokodil.'

- Amina: 'Konijn is bang. Moet weglopen.'
- Pm: 'Zie jij dat het konijn bang is?'
- Amina wijst naar het konijn en trekt zelf een bang gezicht. Guus kijkt nieuwsgierig naar haar, dan in het boek en doet ook of hij bang is. Dan slaat hij stoer naar de krokodil: 'Weg!'.
- Pm: 'Goed zo, jaag de krokodil maar weg Guus. Wat doet het konijn?'
- Guus: 'Weglopen!'
- Pm is blij dat allebei de kinderen het plaatje goed hebben begrepen, want juist dat begrip geeft ze het plezier in lezen en boeken!

Verwerken

Kinderen verwerken de inhoud van een boek beter als je na het voorlezen nog een activiteit doet die betekenisvol is en goed aansluit bij de inhoud. Woorden en begrippen worden zo vaker herhaald.

- **Knuffel voorlezen**

Nodig de kinderen uit om hun knuffel voor te lezen: 'Welk boek ga je voorlezen? Dat vindt jouw knuffel vast een heel mooi boek. Lees maar!'.

- **Naar de Bibliotheek**

Niets brengt kinderen zo in de sfeer van boeken en lezen als een bezoekje aan de Bibliotheek. Daar word je ook nog lekker voorgelezen. Niet weggaan zonder een boek te lenen natuurlijk.

Leen *Ik lees* in de Bibliotheek via Jeugdbibliotheek.nl.

Kijk voor meer Boekideeën op boekstartpro.nl onder Kinderopvang.

Door: Elly van der Linden